

BIOGRAFIA ŚW. JANA PAWŁA II

Karol Józef Wojtyła urodził się 18 maja 1920 r. w Wadowicach, niewielkim miasteczku nieopodal Krakowa, jako drugi syn Emilii i Karola Wojtyłów. Został ochrzczony w kościele parafialnym 20 czerwca 1920 r. przez ks. Franciszka Żaka, kapelana wojskowego. Rodzice nadali imię Karolowi na cześć ostatniego cesarza Austrii, Karola Habsburga. Rodzina Wojtyłów żyła skromnie. Jedynym źródłem utrzymania była pensja ojca – wojskowego urzędnika w Powiatowej Komendzie Uzuppełnień w stopniu porucznika. Edmund, brat Karola, studiował medycynę w Krakowie i został lekarzem. Wojtyłowie mieli jeszcze jedno dziecko – Olgę, która zmarła zaraz po urodzeniu. W dzieciństwie Karola nazywano najczęściej zdrobnieniem imienia – Lolek. Uważano go za chłopca utalentowanego i wysportowanego. 13 kwietnia 1929 r. zmarła matka Karola, a trzy lata później, w 1932 r., w wieku 26 lat, zmarł na szkarlatynę brat Edmund. Chorobą zaraził się od swojej pacjentki w szpitalu w Bielsku. Od września 1930 r. Karol rozpoczął naukę w ośmioletnim Państwowym Gimnazjum Męskim im. Marcina Wadowity w Wadowicach. Nie miał żadnych problemów z nauką; już w tym wieku, według jego katechetów, wyróżniała go także ogromna wiara. 14 maja 1938 r. Karol zakończył naukę w gimnazjum, otrzymując świadectwo maturalne z oceną celującą, następnie wybrał studia polonistyczne na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zamieszkał z ojcem w Krakowie.

W lutym 1940 r. poznał osobę ważną dla swego rozwoju duchownego. Był to Jan Tyranowski, który prowadził dla młodzieży męskiej koło wiedzy religijnej. Uczestniczący w nim Wojtyła poznał wówczas i po raz pierwszy czytał pisma św. Jana od Krzyża. 18 lutego 1941 r. po długiej chorobie zmarł ojciec Karola. Było to poważnym ciosem dla młodego chłopaka, który w 21. roku życia pozostał zupełnie bez rodziny. Po śmierci ojca Karol Wojtyła pozostał bez środków do życia. W normalnych czasach mógłby liczyć na studenckie stypendium, ale w czasie wojny uczelnie nie działały. Karol wykorzystał ten czas na intensywne samokształcenie. Środowisko akademickie utrzymywało więzi i działało w podziemiu. W 1942 i 1943 r. jako reprezentant krakowskiej społeczności akademickiej udawał się do Częstochowy, by odnowić śluby jasnogórskie (tradycja akademickich pielgrzymek majowych zapoczątkowana w 1936 r. trwa do dziś).

Za jedną z najważniejszych dla siebie inicjatyw okresu okupacji Karol uważał pracę aktorską w konspiracyjnym Teatrze Rapsodycznym, pod kierownictwem Mieczysława Kotlarczyka (teatr działał pod auspicjami podziemnej organizacji narodowo-katolickiej Unia). W tym czasie powstało wiele utworów poetyckich Wojtyły, publikowanych później pod pseudonimem Andrzej Jawień (inne pseudonimy literackie to AJ, Piotr Jasień, a od 1961 r. – Stanisław Andrzej Gruda). Twórczość literacką kontynuował także w latach późniejszych. Karol podjął pracę jako pracownik fizyczny w zakładach chemicznych Solvay, początkowo w kamieniołomie w Zakrzówku, a potem w oczyszczalni sody w Borku Fałęckim (obecnie na terenie Krakowa). Współpracownicy wspominali później, że każdą przerwę w pracy spędzał zatopiony w lekturze. W drodze do pracy wstępował do kaplicy Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia w

Łagiewnikach, obok cmentarza, na którym w 1938 r. pochowano przyszłą świętą – s. Faustynę Kowalską.

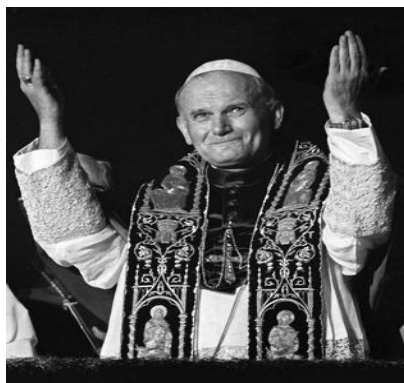
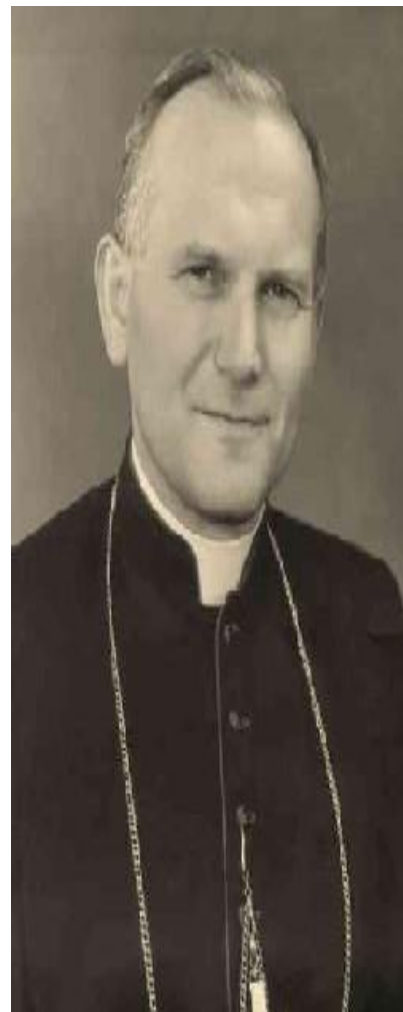
W 1942 r. wstąpił do tajnego Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Krakowie, nie przerywając pracy w Solvayu. W tym samym czasie rozpoczął w konspiracji studia na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. 29 lutego 1944 roku potrąciła go niemiecka ciężarówka wojskowa i dwa tygodnie musiał spędzić w szpitalu. Zapytany po latach, czy łączy w jakiś sposób ten wypadek z zamachem na swoje życie w 1981 roku, przyznał: „Tak, w obu przypadkach czuwała nade mną Opatrzność”. Kiedy w Warszawie wybuchło Powstanie, w Krakowie hitlerowski terror nasilił się (w tzw. „czarną niedzielę” 6 sierpnia 1944 r. Niemcy aresztowali ponad 7 000 mężczyzn). Wówczas kardynał Sapieha, chcąc ratować przyszłych kapłanów, zdecydował, że alumni mają zamieszkać w pałacu arcybiskupim. Tam Karol pozostał do końca wojny, do czasu odbudowania krakowskiego seminarium na Podwalu.

13 października 1946 r. alumn Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Krakowie Karol Wojtyła został subdiakonem, a tydzień później diakonem. Już 1 listopada 1946 r. kard. Adam Stefan Sapieha wyświęcił Karola na księdza. 2 listopada jako neoprezbiter Karol Wojtyła odprawił Mszę św. prymicyjną w krypcie św. Leonarda w katedrze na Wawelu. 15 listopada 1946 r. wraz z klerikiem Stanisławem Starowiejskim poprzez Paryż wyjechał do Rzymu, aby kontynuować studia na Papieskim Międzynarodowym *Athenaeum Angelicum* (obecnie Papieski Uniwersytet św. Tomasza z Akwinu). Podczas studiów zamieszkiwał w Kolegium Belgijskim, gdzie poznał wielu duchownych z krajów frankofońskich oraz z USA. W 1948 r. ukończył studia z dyplomem *summa cum laude*. W lipcu 1948 r. na okres 7 miesięcy ks. Karol został skierowany do pracy w parafii Niegowić, gdzie spełniał zadania wikarego i katechety. W marcu 1949 r. został przeniesiony do parafii św. Floriana w Krakowie. Tam założył chór gregoriański, z którym wkrótce przygotował i odśpiewał mszę *De Angelis* („O Aniołach”). Swoich chórzystów zaraził pasją i miłością do gór – razem przewędrowali Gorce, Bieszczady i Beskid. Organizowali także spływy kajakowe na Mazurach. W Krakowie otrzymał też w końcu (1948) tytuł doktora teologii (którego nie dostał w Rzymie z powodu braku funduszy na wydanie drukiem rozprawy doktorskiej). Uzyskawszy po śmierci kard. Sapiehy urlop na pracę naukową, w latach 1951-1953 rozpoczął pisanie pracy habilitacyjnej, która, chociaż przyjęta w 1953 roku przez

Radę krakowskiego Wydziału Teologicznego, została odrzucona przez Ministerstwo Oświaty i tytułu docenta Karol Wojtyła nie uzyskał (aż do roku 1957). W roku 1956 objął za to katedrę etyki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

W 1958 r. Karol Wojtyła został mianowany biskupem pomocniczym Krakowa i biskupem tytularnym Umbrii. Przyjął wówczas, zgodnie z obyczajem, jako hasło przewodnie swej posługi słowa *Totus tuus* (łac. „Cały Twój”); kierował je do Matki Chrystusa. Konsekracji biskupiej ks. Karola Wojtyły dokonał 28 września 1958 r. w katedrze na Wawelu metropolita krakowski i lwowski, arcybiskup Eugeniusz Baziak. Współkonsekratorami byli biskup Franciszek Jop i biskup Bolesław Kominek. W tym okresie powstały najgłośniejsze prace biskupa Wojtyły, które przyniosły mu sławę wśród teologów: „Miłość i odpowiedzialność” (1960) oraz „Osoba i czyn” (1969). W 1962 r. został krajowym duszpasterzem środowisk twórczych i inteligencji. Na okres biskupstwa Karola przypadły także obrady Soboru Watykańskiego II, w których aktywnie uczestniczył. 30 grudnia 1963 r. Karol Wojtyła został mianowany arcybiskupem metropolitą krakowskim. Podczas konsystorza 26 czerwca 1967 r. został nominowany kardynałem. 29 czerwca 1967 r. otrzymał w kaplicy Sykstyńskiej od papieża Pawła VI czerwony biret, a jego kościołem tytularnym stał się kościół św. Cezarego Męczennika na Palatynie. Jako pasterz diecezji starał się ogarniać swą posługą wszystkich potrzebujących. Wizytował parafie, odwiedzał klasztory. W 1965 r. otworzył proces beatyfikacyjny siostry Faustyny Kowalskiej. Utrzymywał dobry i ścisły kontakt z inteligencją krakowską, zwłaszcza ze środowiskiem naukowym i artystycznym. Zyskał dojrzałość jako myśliciel, sięgając nie tylko do rozległej tradycji filozoficznej, lecz także do Biblii i do mistyki (zawsze był mu bliski święty Jan od Krzyża) i budując harmonijnie koncepcję z pogranicza filozofii oraz teologii: człowieka jako integralnej osoby. Stał się znanym poza Polską autorytetem. Był obok Prymasa Polski kard. Stefana Wyszyńskiego najważniejszą postacią Episkopatu Polski. Z Prymasem Tysiąclecia ściśle współpracował, okazując szacunek dla jego doświadczenia i mądrości. W nielicznych wolnych chwilach nadal z chęcią jeździł na Podhale i w Tatry, chodził po górach, uprawiał narciarstwo.

W nocy z 28 na 29 września 1978 roku po zaledwie 33 dniach pontyfikatu zmarł papież Jan Paweł I. 14 października rozpoczęło się więc drugie już w tym roku konklawe – zebranie kardynałów, mające wyłonić nowego papieża. **16 października 1978 roku** około godziny 17.15 w siódmym głosowaniu metropolita krakowski, kardynał Karol Wojtyła został wybrany papieżem. Przyjął imię Jan Paweł II. O godz. 18.45 kard. Pericle Felici ogłosił wybór nowego papieża – ***HABEMUS PAPAM!***

Jan Paweł II udzielił pierwszego błogosławieństwa „Urbi et Orbi” – „Miastu i Światu”. 22 października na Placu Świętego Piotra odbyła się uroczysta inauguracja pontyfikatu, a następnego dnia pierwsza audiencja dla 4000 Polaków zgromadzonych w auli Pawła VI. Msza św. inaugurująca pontyfikat była transmitowana przez radio i telewizję na wszystkie kontynenty. Dla Polaków, w kraju rządzonego przez komunistów, była to pierwsza transmisja

Mszy św. od czasów przedwojennych. 12 listopada Jan Paweł II uroczystie objął katedrę Rzymu – Bazylikę św. Jana na Lateranie, stając się w ten sposób Biskupem Rzymu.

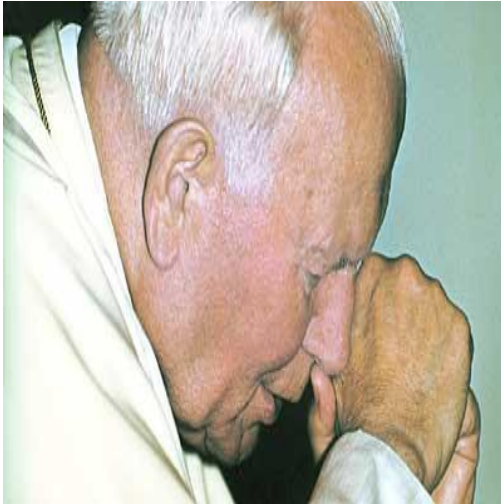
Jan Paweł II był pierwszym papieżem z Polski, jak również pierwszym po 455 latach biskupem Rzymu, nie będącym Włochem. Wybór na głowę Kościoła osoby z kraju socjalistycznego wpłynął znacząco na wydarzenia w Europie Wschodniej i w Azji w latach 80-tych i 90-tych XX w. Pontyfikat Jana Pawła II trwał ponad 26 lat i był drugim co do długości w dziejach Kościoła. Najdłużej – 32 lata – sprawował swój urząd Pius IX (nie licząc pontyfikatu Piotra – pierwszego następcy Jezusa). Podczas wszystkich pielgrzymek Jan Paweł II przebył ponad 1,6 miliona kilometrów, co odpowiada 40-krotnemu okrążeniu Ziemi wokół równika i czterokrotnej odległości między Ziemią a Księżycem. Jan Paweł II odbył 102 pielgrzymki zagraniczne, podczas których odwiedził 135 krajów, oraz 142 podróże na terenie Włoch, podczas których wygłosił 898 przemówień. Z 334 istniejących rzymskich parafii odwiedził 301. Jego celem było dotarcie do wszystkich parafii, zabrakło niewiele.

Jan Paweł II mianował 232 kardynałów (w tym 9 Polaków), ogłosił 1318 błogosławionych (w tym 154 Polaków) i 478 świętych. Napisał 14 encyklik, 14 adhortacji, 11 konstytucji oraz 43 listy apostolskie. Powyższe dane statystyczne nie oddają jednak nawet skrawka ogromnego dziedzictwa nauczania i pontyfikatu pierwszego w dziejach Kościoła Papieża-Polaka. Wprawdzie już począwszy od Jana XXIII papieństwo zaczęło rezygnować z niektórych elementów ceremoniału, jednakże dopiero Jan Paweł II zniwelował większość barier, przyjmując postawę papieża bliskiego wszystkim ludziom, papieża-apostoła. Chętnie spotykał się z młodymi ludźmi i poświęcał im dużo uwagi. Na spotkanie w Rzymie w roku 1985, który ONZ ogłosiła Międzynarodowym Rokiem Młodości, napisał list apostolski na temat roli młodości jako okresu szczególnego kształtowania drogi życia, a 20 grudnia zapoczątkował tradycję Światowych Dni Młodości. Odtąd co roku przygotowywał orędzie skierowane do młodych, które stawało się tematem międzynarodowego spotkania, organizowanego w różnych miejscach świata (np. w 1991 r. w Częstochowie, a w 2016 r. – w Krakowie).

Chociaż kardynał Wojtyła rozpoczynając posługę Piotrową był – jak na papieża – bardzo młody (miał 58 lat), cieszył się dobrym zdrowiem i był wysportowany, to niemal cały jego pontyfikat naznaczony był cierpieniem. Choroby Jana Pawła II zaczęły się od pamiętnego zamachu na życie papieża. 13 maja 1981, podczas audiencji generalnej na Placu św. Piotra w Rzymie o godzinie 17.19 papież został postrzelony przez tureckiego zamachowca Mehmeta Ali Agcę w brzuch oraz rękę. Ocalenie, jak sam wielokrotnie podkreślał, zawdzięczał Matce Bożej Fatimskiej, której rocznicę objawień tego dnia obchodzono. Powiedział później: „Jedna ręka strzelała, a inna kierowała kulę”. Cały świat zamarł w oczekiwaniu na wynik sześciogodzinnej operacji w Poliklinice Gemelli. Papież spędził wtedy na rehabilitacji w szpitalu 22 dni. Niestety, do pełnego zdrowia nie powrócił nigdy. Następstwa postrzału spowodowały liczne komplikacje zdrowotne, konieczność

kolejnych operacji, pobytu w szpitalu. Zaraz po zamachu w przekazie nadanym przez Radio Watykańskie papież powiedział: „Modłę się za brata, który zadał mi cios, i szczerze mu przebaczam”. Później odwiedził zamachowca w więzieniu. Papież nigdy nie ukrywał swojego stanu zdrowia. Cierpiał na oczach tłumów, którym w ten sposób dawał niezwykłą katechezę. Wielokrotnie też podkreślał wartość choroby i zwracał się do ludzi chorych i starszych o modlitewne wspieranie jego pontyfikatu. W pierwszą rocznicę zamachu na Placu świętego Piotra, 13 maja 1982 r., papież udał się z dziękczynną pielgrzymką do Fatimy. Tam, podczas nabożeństwa, niezrównoważony mężczyzna Juan Fernández y Krohn lekko ugodził papieża nożem. Ochrona szybko obezwładniła napastnika, a papież dokończył nabożeństwo pomimo krwawienia. Na szczęście ten drugi zamach nie miał poważnych następstw.

Jan Paweł II od początku lat 90. cierpiał na postępującą chorobę Parkinsona. Mimo licznych spekulacji i sugestii ustąpienia z funkcji, które nasilały się w mediach zwłaszcza podczas kolejnych pobytów papieża w szpitalu, pełnił ją aż do śmierci. Nagłe pogorszenie stanu zdrowia papieża rozpoczęło się 1 lutego 2005 r. Przez ostatnie dwa miesiące życia Jan Paweł II wiele dni spędził w szpitalu i nie pojawiał się publicznie. Przeszedł grypę i zabieg tracheotomii, wykonany z powodu niewydolności oddechowej. W czwartek, 31 marca, wystąpiły u Ojca Świętego silne dreszcze ze wzrostem temperatury ciała do 39,6 st. C. Był to początek wstrząsu septycznego połączonego z zapaścią sercowo-naczyniową. Kiedy medycyna nie mogła już pomóc, uszanowano wolę papieża, który

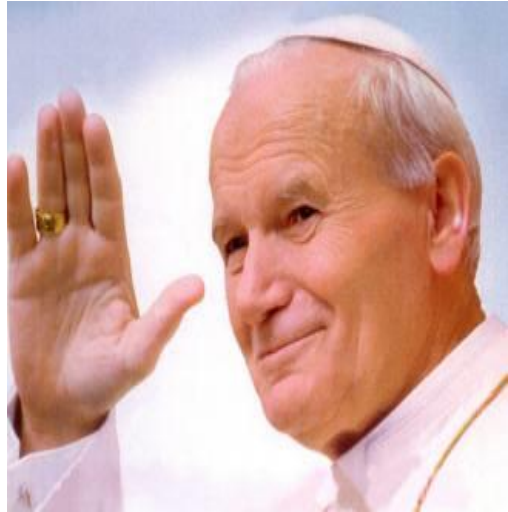
chciał pozostać w domu. Podczas Mszy św. sprawowanej przy jego łożu, którą Jan Paweł II koncelebrował z przykniętymi oczyma, kardynał Marian Jaworski udzielił mu sakramentu namaszczenia. 2 kwietnia 2005 r. o godz. 7.30 papież zaczął tracić przytomność. W tym czasie w pokoju umierającego czuwali najbliżsi, a przed oknami, na Placu św. Piotra modlił się wielotysięczny tłum. Relacje na cały świat nadawały wszystkie media. Wieczorem, przy łożku chorego odprawiono Mszę św. wigilii Święta Miłosierdzia Bożego. Ok. godz. 19.00 Jan Paweł II wszedł w stan śpiączki. Monitor wykazał postępujący zanik funkcji życiowych. O godz. 21.37 osobisty papieski lekarz Renato Buzzonetti stwierdził śmierć Jana Pawła II. Jan Paweł II odszedł do domu Ojca po zakończeniu Apelu Jasnogórskiego, w pierwszą sobotę miesiąca i wigilię Święta Miłosierdzia Bożego, które sam ustanowił.

Pogrzeb Jana Pawła II odbył się w piątek, 8 kwietnia 2005 r. Uczestniczyło w nim na placu św. Piotra i w całym Rzymie ok. 300 tys. wiernych oraz 200 prezydentów i premierów, a także przedstawiciele wszystkich wyznań świata, w tym duchowni islamscy i żydowscy. Po zakończeniu nabożeństwa żałobnego, w asyście tylko duchownych z najbliższego otoczenia, papież został pochowany w podziemiach bazyliki św. Piotra, w krypcie bł. Jana XXIII, beatyfikowanego w 2000 r.

13 maja 2005 r. papież Benedykt XVI zezwolił na natychmiastowe rozpoczęcie procesu beatyfikacyjnego Jana Pawła II, udzielając dyspensy od konieczności zachowania pięcioletniego okresu od śmierci kandydata, jaki jest wymagany przez prawo kanoniczne. Formalny proces rozpoczął się 28 czerwca 2005 r., kiedy zaprzysiężeni zostali członkowie trybunału beatyfikacyjnego. Postulatorem został ksiądz Sławomir Oder. 23 marca 2007 r. trybunał diecezjalny badający tajemnicę uzdrowienia jednej z francuskich zakonnicy – Marie Simon-Pierre – za wstawiennictwem papieża Polaka potwierdził fakt zaistnienia cudu. Po niespodziewanym uzdrowieniu, o które na modlitwie prosiły za wstawiennictwem zmarłego papieża członkinie jej zgromadzenia, s. Marie powróciła do pracy w szpitalu dziecięcym. Przy okazji podania tej wiadomości ks. Oder poinformował, że istnieje kilkaset świadectw dotyczących innych uzdrowień za wstawiennictwem Jana Pawła II. 2 kwietnia 2007 r. miało miejsce oficjalne zamknięcie diecezjalnej fazy procesu beatyfikacyjnego w Bazylice św. Jana na Lateranie w obecności wikariusza generalnego Rzymu, kardynała Camillo Ruiniego. 16 listopada 2009 r. w watykańskiej Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych odbyło się posiedzenie komisji kardynałów w sprawie beatyfikacji Jana Pawła II. Obrady komisji zakończyło głosowanie, w którym podjęto decyzję o skierowaniu do Benedykta XVI prośby o wyniesienie polskiego papieża na ołtarze. 19 grudnia 2009 r. papież Benedykt XVI podpisał dekret o uznaniu heroicznego cnót Jana Pawła II, który zamknął zasadniczą część jego procesu beatyfikacyjnego. Jednocześnie rozpoczęło się dochodzenie dotyczące cudu uzdrowienia przypisywanego wstawiennictwu polskiego papieża. 12 stycznia 2011 r. komisja Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych zaaprobowwała cud za wstawiennictwem Jana Pawła II polegający na uzdrowieniu francuskiej zakonnicy. Zgodnie z konstytucją apostolską Jana Pawła II *Divinus perfectionis Magister* z 1983 r. ustalającą nowe zasady postępowania kanonizacyjnego, orzeczenie Kongregacji zostało przedstawione papieżowi, który jako jedyny ma prawo decydować o kościelnym kulcie publicznym Sług Bożych.

14 stycznia 2011 r. papież Benedykt XVI podpisał dekret o cudzie i wyznaczył na dzień 1 maja 2011 r. beatyfikację papieża Jana Pawła II. Dokonał jej osobiście podczas uroczystej Mszy Świętej na placu św. Piotra w Rzymie, którą koncelebrowało kilka tysięcy kardynałów, arcybiskupów i biskupów z całego świata. Liczba wiernych uczestniczących w nabożeństwie jest szacowana na 1,5 mln osób, w tym trzysta tysięcy Polaków. Warto wspomnieć, że Benedykt XVI uczynił wyjątek, osobiście przewodnicząc beatyfikacji swojego Poprzednika – jako zwyczajną praktykę Benedykt XVI przyjął, że beatyfikacjom przewodniczy jego delegat, a on sam dokonuje jedynie kanonizacji. Na datę liturgicznego wspomnienia bł. Jana Pawła II wybrano dzień 22 października, przypadający w rocznicę uroczystej inauguracji pontyfikatu papieża-Polaka.

Papież Franciszek dokonał kanonizacji papieża-Polaka w niedzielę Bożego Miłosierdzia, 27 kwietnia 2014 r., w Rzymie. Do chwały świętych Jan Paweł II został wyniesiony razem z jednym ze swoich poprzedników, Janem XXIII.